

INFORMASJONSSKRIV

Nr. 4 – 2014 September

Kommentar til analyser på 1. slått

Der har generelt været gode avlinger af græs på første slått. Efter en mild vinter og tidlig vår har mange høstet første slått i slutningen af maj eller tidlig juni.

Tørstof procent i første slått er i gennemsnit af 80 prøver 34,7% mod 30,8% i 2013. FEM er 0,91 – Flot – sammenholdt med gode udbytter vil der kunne produceres mere melk. Der må kunne reduceres lidt på bruk af kraftfôr frem-over.

NDF er høgere en vanlig – det samme er ADF – til gengæld er ADL (ligning lågere). Proteinet er lidt lågere end vanligt – kan skyldes større mængder af græs/deka.

NH3 er stadig lidt for høg – opløseligt råprotein er også lidt for høg. De to ting hænger sammen. Det anbefales at se på gødselsstrategier og ensilerings-teknikker. Se også Nyhedsbrev fra BLGG vedr. nedbrydning af protein og NDF.

Mineraler ligger stabilt over årene. Magnesium bør dog have ekstra opmærksomhed fremover. Magnesium ligger lågt og reducerer udbyttet. Kalium må ikke blive lågere end nu. Fosfor ligger stabilt trods høg fosfor i jorden. Tag jordanalyser der viser om fosfor er tilgængelig for planterne. Det er feil at tilrettelægge gødselsstrategi ud fra total fosfor i jorden.

Tag kontakt til Planteavlskonsulent Douwe Veltmann for jordprøver. Han kommer til Jæren og Rogaland i uke 41.

Telefon til Douwe: +45 21471252

Tabel med gennemsnitlige værdier finner du på www.forumku.no. Tag kontakt hvis I ønsker hjelp til tolkning af resultater af egne analyser.

Strategier for fremtidig melkeproduktion

I forbindelse med sidste jordbruksopgjør er det mulig at producere mere melk på den enkelte bedrift.

Jeg vil anbefale at få beregnet konsekvenserne af økt melkeproduktion i forhold til fremtidig antal kyr på bedriften, samt kravet til økt grovfôrproduksjon og arealkrav.

Forum Ku og Slagtekalve kan være behjælpelig med at få overblikket. Tag gerne kontakt for et besøk.

Fast pris for et besøk inkl. rapport (min 2 timer): Dkr 2000,-

Telefon Niels: +45 30412278

Telefon Carsten: +45 24461254

Innhold:

- 1 Kommentar til analyser på 1. slått. Strategier for fremtidig melkeproduksjon.
- 2 Jordprøve og gjødslingsplan. Studiegrupper høsten 2014.
- 3 Vomkarakter øger forudsigeligheten af rationen.
- 4 Annonse fullførdemo

Styret i Forum Ku:

Leder	Ove Morten Sør-Reime Tlf. 911 81 979
Nestleder	Jon Tore Refve Tlf. 905 63 856
Styremedlem	Randi Terese Nese Tlf. 905 12 723
Styremedlem	Alf Egil Vaala Tlf. 934 40 430
Styremedlem	Magnus Folkvord Tlf. 909 76 484

Jordprøve og gjødslingsplan

Nu bliver de snart tid for at tage jordprøver igen. Jordprøve skal tages hver 4-8 år. Ved at analysere din jord kan vi tilpasse gjødselbehov for hver enkelt skifte ved at lave en gjødslingsplan for at optimalisere udbytte i eng.

Vi tilbyder to typer jordanalyser:

GK mini Rt, Pt, Kt, Mgt,
N-total, C/N og N-leveringsevne
S-total, C/S og S-leveringsevne
P-lageret og plantetilgjængelig P (P-Al og P-PAE) og P-leveringsevne
K-lageret
Plantetilgjængelig K og Mg
pH, Organisk stof og ler
Inkl. gødskningsanbefaling for afgrøde

Gødskningskompass Rt, Pt, Kt, Mgt,
N-total, C/N og N-leveringsevne
S-total, C/S og S-leveringsevne
P-lageret og plantetilgjængelig P (P-Al og P-PAE) og P-leveringsevne
K-lageret
Plantetilgjængelig K, Ca, Mg og Na
Fysiske mål: Organisk stof og organisk stof balance, pH, CaCo₃ (kalk). Kompakterings- krumme-struktur og slemningsegenskaber.
CEC, inkl. Ca-, Mg-, K-, Na-, H⁺-, Al-CEC og CEC-mætning.
Struktur trekant.
Ler-, silt- og sandindhold.
Jordliv

Som ekstra tillæg kan man vælge at analysere på sporelementer. Sporelementer kan være svært vigtig i forbindelse med plantevækst og dyrsundhed

Sporelementer – standard pakke

B, Cu, Mn, Zn, Se, Co, Si, Mo, Fe

Jeg er i Norge fra 1.-8. oktober for at udtage prøve og rådgivning. Skal du ha rådgivning omkring jordprøver og gjødslingsplan 2015, eller skal ha bestilt jordprøveutagning, så venligst tage kontakt med:

Douwe Veltman e-post: dv@slagtekalve.dk

Tlf: 0045-21471252

Mabel Anda e-post: mabel.anda@grl.no

Tlf: 51 78 69 90

Venligst bestil i god tid i forbindelse med planlægning, gerne før 27. sept.

Avslutning av vækstsæson

Nu er vækstsæson snart slut og er det tid for at gøre græsset klar for vinteren.

Hvordan kan man sørge for at græsset kommer godt igennem vinteren:

1. Græshøjde i efterår skal være omkring 7-9 cm. Er græsset for højt anbefales at pudse det med slåmaskin. Eller beite med sau. Pas på at sau ikke beite det for kort.
2. Kør ingen eller meget lidt husdyrgjødsel du efter sidste slet. Husdyrgjødsel har en stor eftervirkning på græsset, og har som resultat at eng ikke kommer til ro, og er mer følsom for udvintering. Tilpas N-gjødsling i efterår.
3. Kør med græsfløfteren det stimulerer røddudvikling og sørger for en bedre afvanding af overfladevand. Sjek om drenering er i orden og at vatn hurtig kan kom væk. Undgå jordpakning, kørsel under våde forholdt med tunge maskiner.

Ved at lave denne tiltak optimalisere du overvintrings muligheder for planterne.

Douwe Veltman, Slagtekalverådgivning

STUDIEGRUPPER HØSTEN 2014

Beite, i moderne melkeproduktion

Overordnet formål:

Der sættes fokus på hvilke tiltag der kan gøres for at opfylde kravet til beite. Effekten af forskellige beite løsninger i forhold til arbejds indsats og udbytte. Hvilke gress sorter egner sig bedst til beite.

Detaljert formål:

At få viden om hvilke løsninger modeller der findes. Effekten af forskellige fodringsstrategier. Hvordan sikres bedst mulige driveveje. Hvis ønskes, vil der være et særskilt møde om beite med robot.

Målgruppe:

Mælkeproducenter som har kyrne på beite.

Undervisningen vil være 4 dage fra kl. 10.00-15.00, ca hver 2 uke, med start i uke 47.

Pris Dkr 2200 for medlemmer og Dkr 2700 for ikke medlemmer.

Kompetence kurs for utenlandske medarbejdere

Overordnet formål:

At give medarbejderen grundlæggende indsigt i faktorer der har betydning for gode resultater i melkeproduktionen.

Detaljeret formål:

- At få grundlæggende kundskab om storfe produktion
- Fodringens betydning for dyrenes produktion og helse
- Kalvepasning
- Reproduktion og helse
- Observationer i fjøset

Målgruppe:

Medarbejdere fra udlandet, undervisning er på engelsk.

Undervisningen er 5 dager fra kl. 09.00-15.00 hver 2 uke, med start i uke 47.

Pris Dkr 3000 (gardbruker er medlem) og Dkr 3500 for ikke medlem.

Påmelding innen 1. november til:

mabel.anda@grl.no eller tlf: 51 78 69 90

BLGG introducerer en ny analyse til ensilage

Vomkarakter øger forudsigeligheten af rationen.

Ensilageanalysen Stakkender fra BLGG Agro Xpertus indeholder en ny komponent, der kan bidrage til at forbedre vommens udnyttelse af grovfoderet. Denne nye komponent – Vomkarakter – er lanceret fra d. 1. juni 2014 i Danmark, Tyskland og Holland.

Vomkarakter er udviklet, fordi de traditionelle foderværdital ikke altid kan forudsige, hvordan køerne vil udnytte grovfoderet. Udnyttelsen hænger nemlig sammen med hvordan og hvor

hurtig foderet nedbrydes og fordøjes i vommen og den øvrige fordøjelseskanal. For eksempel vil en våd ensilage nedbrydes helt annerledes end en tør ensilage, selv om de har samme foderværdital.

Videnskabeligt funderet

Vomkarakter bliver analyseret med en ny analysemetode, som er udviklet af BLGG Agro Xpertus sammen med det hollandske landbrugsuniversitet i Wageningen og foderindustriens fællesudvalg CVB i Holland. Dette har krævet hundrevis af ensilage prøver analyseret på forskellige tidspunkter under nedbrydningen i vommen.

Vomkarakter er en integreret del af Stakkender. Vomkarakter indeholder et diagram, der er gennemskåret af to akser. Placeringen af ensilagen i diagrammet viser, hvilke nedbrydningskendetegn det pågældende grovfoder har. Den vandrette akse viser nedbrydningshastigheden af ensilagen. Jo længere til højre, jo "hurtigere" er ensilagen. Den lodrette akse viser mængden af vomprotein. Jo højere på akserne desto mer vomprotein i ensilagen.

Muligheder for forbedringer

Under diagrammet for Vomkarakter er en tabell hvor kvægbrugeren – sammen med hans rådgiver – kan finde muligheder for at forbedre den ration, som ensilagen skal indgå i. Tabellen giver også nogle tips til grovfoderfremstilling fremover, så man opnår den ønskede kvalitet.

Se diagram på nettsiden www.forumku.no

Fullførvogner

- **Demonstrasjon**
- **Utstilling**
- **Fagmøte**

Tirsdag 16. september

Fagmøte, 10.00-11.30

Bore Samfunnshus, Solavegen 391, 4354 Voll

- Felleskjøpet Rogaland Agder
- Fiskå Mølle
- Slagtekalve

Demonstrasjon og utstilling kl. 12.00

Stig Gimre, Tjeltavegen 375, 4054 Tjelta

- Eiksenteret
- Aase Landbruk AS
- Maskin og Redskap AS
- Felleskjøpet Rogaland Agder
- Traktor og Landbruk AS
- Torland Maskin AS
- A-K maskiner AS
- Fiskå Mølle AS
- Klepp Sparebank
- Produs AS
- Godkalven
- Slagtekalve
- Tine
- Q-meieriet
- Nortura
- Prima Jæren AS
- Fatland Jæren AS

} Demonstrasjon
av fullførvogner

Matsservering

Arrangør: Forum ku

Se www.forumku.no for program og veibeskrivelse.

BLGG introducerer en ny analyse til ensilage

Vomkarakter øger forudsigeligheden af rationen

Ensilageanalysen Stakkender fra BLGG AgroXpertus indeholder en ny komponent, der kan bidrage til at forbedre vommens udnyttelse af grovfoderet. Denne nye komponent - Vomkarakter - er lanceret fra d. 1. juni 2014 i Danmark, Tyskland og Holland.

Vomkarakter er udviklet, fordi de traditionelle foderværdital ikke altid kan forudsige, hvordan kørerne vil udnytte grovfoderet. Udnyttelsen hænger nemlig sammen med hvordan og hvor hurtigt foderet nedbrydes og fordøjes i vommen og den øvrige fordøjelseskanal. For eksempel vil en våd ensilage nedbrydes helt anderledes end en tør ensilage, selv om de har samme foderværdital.

Videnskabeligt funderet

Vomkarakter bliver analyseret med en ny analysemetode, som er udviklet af BLGG AgroXpertus sammen med det hollandske landbrugsuniversitet i Wageningen og foderindustriens fællesudvalg CVB i Holland. Dette har krævet hundredvis af ensilage prøver analyseret på forskellige tidspunkter under nedbrydningen i vommen.

Vomkarakter er en integreret del af StakKender. Vomkarakter indeholder et diagram, der er gennemskåret af to akser. Placeringen af ensilagen i diagrammet viser, hvilke nedbrydningskendetegn det pågældende grovfoder har. Den vandrette akse viser nedbrydningshastigheden af ensilagen. Jo længere til højre, jo "hurtigere" er ensilagen. Den lodrette akse viser mængden af vomprotein. Jo højere på akse desto mere vomprotein i ensilagen.

Muligheder for forbedringer

Under diagrammet for Vomkarakter er en tabel hvor kvægbrugeren – sammen med hans rådgiver - kan finde muligheder for at forbedre den ration, som ensilagen skal indgå i. Tabellen giver også nogle tips til grovfoderfremstilling fremover, så man opnår den ønskede kvalitet.

Bilag: Diagram og tabel for Vomkarakter

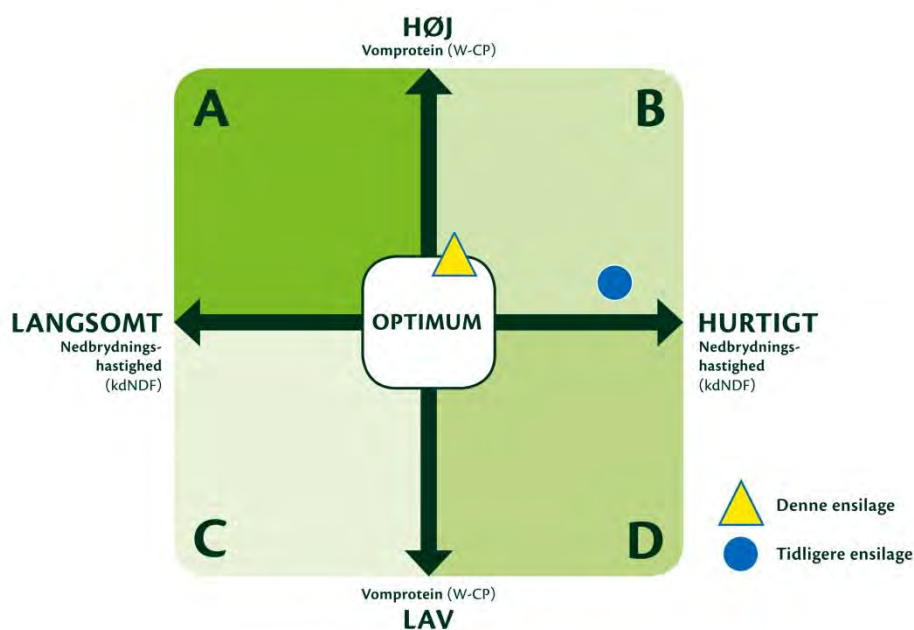
For mere information
kan du kontakte:

BLGG AgroXpertus
Grete Brunsgaard, Markedschef DK
T. +45 8993 6868
E. grete.brunsgaard@blgg.dk

BLGG AGROXPERTUS

Vomkarakter

	Hvad ser jeg?	Rations tilpasninger	Tilpasning af grovfoder-fremstilling
OPTIMUM	<ul style="list-style-type: none"> • God mælkeproduktion • Sunde køer • Høj grovfoderudnyttelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen behov for specielle korrektioner • Kan kombineres med mange foderemner 	<ul style="list-style-type: none"> • Gødskning, slættidspunkt og tørstof % er godt afstemt
A HØJ vomprotein LANGSOMT nedbrydeligt	<ul style="list-style-type: none"> • Høj uretalt • Fast gødning • Lavere foderoptagelse • Mindre mælk 	Vomenergi + bypass protein <ul style="list-style-type: none"> • Feks toasted sojaskrå • Formalet hvede / byg 	<ul style="list-style-type: none"> • Tag slæt tidligere • Ensiler ved lavere tørstof %
B HØJ vomprotein HURTIGT nedbrydeligt	<ul style="list-style-type: none"> • Tynd gødning • Mælkefedt presset • Risiko for vomforsuring 	Langsom energi + bypass protein <ul style="list-style-type: none"> • Feks toasted sojaskrå • Mask • Majsensilage 	<ul style="list-style-type: none"> • Tag slæt senere • Ensiler ved højere tørstof %
C LAV vomprotein LANGSOMT nedbrydeligt	<ul style="list-style-type: none"> • Fast, lys gødning • Mælkefedt stimuleret • Strukturigt • Mindre mælk 	Vomprotein + vomenergi <ul style="list-style-type: none"> • Feks. Kombination hvede / rapskage 	<ul style="list-style-type: none"> • Tag slæt tidligere • Mere N-gødskning • Ensiler ved lavere tørstof %
D LAV vomprotein HURTIGT nedbrydeligt	<ul style="list-style-type: none"> • Lav uretalt • Tynd gødning • Mælkeprotein presset • Mælkeproduktion presset 	Vomprotein + langsom energi <ul style="list-style-type: none"> • Feks. Rapskage / skrå • Solsikkekage • Våset hvede 	<ul style="list-style-type: none"> • Tag slæt tidligere • Mere N-gødskning • Ensiler ved lavere tørstof %

For mere information kan du kontakte:
 BLGG AgroXpertus
 Grete Brunsgaard, Markedschef DK
 T. +45 8993 6868
 E. grete.brunsgaard@blgg.dk

BLGG AGROXPERTUS

Gennemsnit foderværdi: Norge

BLGG AGROPERTUS

Fodermiddel Græs ensilage forår

Dato: 04-08-14

	Foderværdi: DK															FEM	
	NorFor																
	Tørstof	Foder	Frd.Råp	AAT	PBV	FFk	FFu	Tyg.tid	KAB	Tyg.tid	FFL	AATp20	PBV20	NELp20	FE _N	FE _N	FEM
	/kg/FE	/kg/FE	g/FE	g/FE	g/FE	/FE	/FE	minut	meq	min	/kg	g/kg TS	g/kg TS	MJ/kg TS	kg TS	kg	kg ts
Gennemsnit	1,21	6,87				0,60	1,45	75	289	70	0,49	83	37	6,16	1,21	3,76	0,88
2014	1,19	6,87	0	0	0	0,58	1,41	77	277	69	0,48	84	18	6,23	1,19	3,35	0,91
2013	1,24	0,00	0	0	0	0,65	1,56	79	300	71	0,50	81	55	6,09	1,23	4,17	0,86
2012	1,14	0,00	0	0	0	0,55	1,37	69									0,92
2011	1,27	0,00	0	0	0	0,65	1,56	82									0,85
2010	1,19	0,00	0	0	0	0,56	1,36	70									0,90

	Foderværdi: NL				DVE*				DVE 2007				DVE 1991			
	VEM	VEVI	VOS	DVE*	OEB*	FOSp*	OEB*2ti	FOSp*2ti	DVE	OEB	FOSp	OEB 2ti	FOSp2ti	DVE91	OEB91	FOS91
	/kg TS	/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	
Gennemsnit	891	910	692	55	44	557	63	248	52	46	572	65	283	63	33	566
2014	900	923	700	54	38	562	61	254	53	40	558	59	275	67	24	580
2013	868	881	675	55	61	556	76	251	52	65	561	79	284	62	55	546
2012	928	960	715	58	39	580	59	276	58	38	602	57	307	68	25	592
2011	863	873	674	50	36	526	58	210	44	42	558	66	266	55	28	541
2010	894	915	694	57	45	559	62	250	55	46	579	65	283	65	33	569

	Resultat															
	Tørstof	pH	Eddike-syre	Mælke-syre	Råaske	FKOS InVitro	NH3-fr (%Rp)	Råprot NO3 ex.NH3N	Råprot (DK)	Råprot opløslig	Råfedt	Træstof	Sukker	Stivelse	Bypass Stivelse	Bypass Stivelse
	g/kg		g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	%	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	%	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS	%	g/kg TS
Gennemsnit	315	4,5	16	41	72	74,6	10,6	3,2	147	159	67	35	281	64		
2014	347	4,6	14	37	72	75,4	9,4	3,0	144	155	69	34	286	75	0	0
2013	308	4,6	23	47	80	73,4	12,7	4,3	161	173	68	35	278	50	0	0
2012	328	4,6	12	38	70	76,9	9,6	2,6	146	155	69	35	265	96	0	0
2011	258	4,3	18	46	68	72,3	11,5	2,9	135	147	63	35	305	30	0	0
2010	332	4,5	13	39	72	74,8	9,8	3,2	151	163	66	35	273	67	0	0

	Struktur					Cellevæge					Stakkender: Græsensilage					Majsensilage				
	Struktur værdi	Mætning værdi	NDF	Ford. NDF	ADF	ADL	Smør-syre	N-indeks	S-indeks	Kons.v. indeks	Gæringsfølsomhd	Bypass Forår	Stivelse Sommer	Total re- duktion						
			g/kg TS	%	g/kg TS	g/kg TS	g/kg TS					%	%	%						
Gennemsnit	3,4		536	67,0	309	25	3,1	95	85	80	27									
2014	3,4	0,00	540	68,5	311	22	1,9	93	86	85	28	0	0	0						
2013	3,4	0,00	533	65,6	309	26	6,3	104	86	69	22	0	0	0						
2012	3,2	0,00	509	70,6	286	22	2,3	89	83	80	33	0	0	0						
2011	3,6	0,00	576	64,3	336	30	2,9	94	84	84	22	0	0	0						
2010	3,3	0,00	523	65,9	302	25	2,1	94	84	84	30	0	0	0						

	Mineralindhold																
	Na	K	Mg	Ca	P	S	Cl	KAB	Mn	Zn	Fe	Cu	Mo	I	Co	Se	
/kg TS	g	g	g	g	g	g	g	meq	mg	mg	mg	mg	mg	mg	µg	µg	
Gennemsnit	2,0	25,7	1,9	4,3	3,4	2,3	10,6	327	71	37	194	5,8	1,6	0,6	83	46	
2014	2,7	25,8	1,9	4,3	3,4	2,3	10,4	367	81	39	190	5,6	1,4	0,4	76	57	
2013	0,7	27,0	2,0	4,5	3,3	2,4	7,9	374	73	37	207	6,5	1,6	0,6	84	25	
2012	2,3	25,0	1,8	4,2	3,4	2,2	11,4	313	71	36	181	5,0	1,8	0,6	82	79	
2011	1,8	25,0	1,8	4,0	3,5	2,2	11,0	270	60	35	201	5,6	1,9	0,9	83	38	
2010	2,3	25,7	2,0	4,7	3,3	2,3	12,1	313	68	37	191	6,3	1,5	0,3	88	30	

	Vomkarakter												
	WOM	UOM	kdOM	WCP	WCP	UCP	kdCP	kdCP	Wstiv	kdStiv	UNDF	UNDF	kdNDF
	%OM	%OM	%OM/tim	g/kg TS	%CP	%CP	g TS/tim	%Rp/tim	%Stiv	%Stiv/tim	g/kg TS	%NDF	%NDF/tim
Gennemsnit	19,0	20,0	4,0	72,0	45,2	2,3	7,6	4,8			126,7	23,3	5,1
2014	19,0	20,0	4,0	72,0	45,2	2,3	7,6	4,8			126,7	23,3	5,1